VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Arvonlisäverotuksen nykyaikaistaminen digiaikana (U-kirjelmä 103/2022 vp)

TEA NIIRANEN, ERITYISASIANTUNTIJA
PAULIINA PITKÄNEN, ERITYISASIANTUNTIJA
ASIANTUNTIJAKUULEMINEN VEROJAOSTOSSA
17.2.2023

Komission ehdotukset

- Euroopan komission 8. joulukuuta 2022 antamilla ehdotuksilla neuvoston direktiiviksi ja asetuksiksi COM(2022) 701, COM(2022) 703 ja COM(2022) 704 nykyaikaistettaisiin arvonlisäverojärjestelmää siten, että arvonlisäverosäännöt soveltuisivat entistä paremmin liiketoimintaan digiaikana.
- Ehdotusten tavoitteena on nykyaikaistaa alv-raportointivelvoitteita ja helpottaa sähköistä laskutusta, päivittää alustatalouden arvonlisäverosääntöjä ja siirtyä yhteiseen arvonlisäverovelvolliseksi rekisteröintiin EU:ssa.

Komission ehdotukset

- Ehdotukset sisältävät seuraavat kolme pääasiallista toimenpidekokonaisuutta:
  - rajojen yli toimivien EU:n yritysten siirtyminen sähköiseen laskutukseen perustuvaan reaaliaikaiseen digitaaliseen alv-raportointiin
  - alustoja koskevien arvonlisäverosääntöjen päivittäminen
  - yhteisen alv-rekisteröinnin käyttöönotto koko EU:ssa.
- Ehdotetut toimenpiteet otettaisiin käyttöön vaiheittain aikavälillä 2024–2028.

Digitaalinen alv-raportointi ja sähköinen laskutus

Digitaalinen alv-raportointi ja sähköinen laskutus

- Otetaan käyttöön liiketoimikohtainen sähköiseen laskutukseen perustuva reaaliaikainen digitaalinen raportointi Yhteisön sisäiseen kauppaan myyjälle ja ostajalle.
  - Keskitetty VIES-järjestelmä jäsenvaltioiden väliseen tietojenvaihtoon.
  - Nykyisestä yhteenvetoilmoituksesta luovuttaisiin.
- Jäsenvaltioille mahdollisuus ottaa liiketoimikohtainen raportointi käyttöön myös paikallisiin myynteihin.
- Arvonlisäveroraportoinnin pohjana käytettäisiin rakenteista sähköisessä muodossa olevaa laskua.
- Sähköinen laskutus olisi oletuksena.

Alustatalouden arvonlisäverotus

Alustatalouden arvonlisäverotus

- Vahvistetaan alustojen roolia arvonlisäveron kantamisessa silloin kun alusta mahdollistaa myynnin.
  - Lyhytaikaisten majoituspalvelujen ja henkilökuljetuspalvelujen myynti.
  - Tavaraluovutukset EU:ssa (B2C ja B2B).
  - Tavaran siirrot jäsenvaltiosta toiseen kun alusta mahdollistaa siirron.
- Selkeytetään alustojen suorittamiin palveluihin sovellettavia alv-sääntöjä.
- Yhdenmukaistetaan lyhytaikaisten majoituspalvelujen alv-kohtelua.

EU:n yhteinen alv-rekisteröinti

EU:n yhteinen alv-rekisteröinti

- Tavoitteena vähentää tilanteita, joissa yrityksen on alv-rekisteröidyttävä useassa jäsenvaltiossa.
  - Parannetaan erityisjärjestelmien (OSS) toimintaa ja laajennetaan niiden soveltamisalaa.
  - Mahdollistetaan käännetyn verovelvollisuuden käyttö B2B-kaupassa.
- Tuontijärjestelmän (IOSS) kehittäminen.
  - Edistetään viranomaisten mahdollisuuksia torjua petoksia ja toteuttaa valvontaa maahantuotavien tavaroiden etämyynnissä.
  - IOSS-järjestelmän käyttö olisi pakollista alustoille.

Ehdotusten vaikutukset, käsittely ja Valtioneuvoston kanta

Vaikutukset

- Tarkkoja euromääräisiä vaikutuksia Suomen kannalta ei ole vielä voitu arvioida käytettävissä olevien tietojen perusteella. Ehdotusten nettohyötyjen arvioidaan kuitenkin olevan merkittävät.
- Sisämarkkinoiden digitaalinen raportointivelvollisuus aiheuttaisi yrityksille ja Verohallinnolle kertaluontoisia sekä jatkuvia tietojärjestelmä- ja muita hallinnollisia kustannuksia.
- Digitaalinen raportointivelvollisuus voisi myös vähentää yritysten hallinnollisia kustannuksia, kun siirrytään yhdenmukaiseen sähköiseen laskutukseen EU:ssa.
- Myös yhteenvetoilmoitusten poistuminen osaltaan keventäisi yritysten hallinnollista taakkaa. Digitaalinen raportointivelvollisuus ja arvonlisäverovelvollisuuden siirtäminen alustoille helpottaisi verovalvontaa ja lisäisi alv-velvoitteiden noudattamista.
- Suomen verotulot kasvaisivat, kun veropohja laajentuisi alustataloutta koskevien muutosten vuoksi. Muutosten arvioidaan lisäävän kilpailuneutraliteettia.
- Alv-rekisteröintiin ehdotetut muutokset vähentäisivät yritysten hallinnollista taakkaa, kun niiden ei tarvitsisi rekisteröityä useaan jäsenvaltioon ja tekisivät siten arvonlisäverovelvoitteiden noudattamisesta helpompaa etenkin pk-yrityksille.

Ehdotusten käsittely

- Ehdotukset on esitelty neuvoston verotyöryhmässä 12.12.2022.
- Ehdotuksista pyydettiin lausuntoa esityksen kannalta keskeisiltä viranomaisilta, elinkeinoelämän keskusjärjestöiltä ja toimijoilta sekä Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta. Lausuntoaika oli 9.12.–21.12.2022. Lyhyen lausuntoajan puitteissa saaduissa lausunnoissa suhtauduttiin ehdotusten tavoitteisiin myönteisesti.
- Muistioluonnos ehdotuksista on ollut kirjallisessa menettelyssä 9.1.–11.1.2023 EU-asioiden komitean alaisessa jaostossa EU9 (Verot).

Valtioneuvoston kanta

- Valtioneuvosto tukee ehdotusten tavoitteita.
- Valtioneuvosto kannattaa tavoitetta hyödyntää digitaaliteknologiaa veropetosten torjunnassa.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä myös tavoitetta yksinkertaistaa alv-järjestelmää ja vähentää yritysten hallinnollisia kustannuksia.
- Vielä on kuitenkin selvitettävä ehdotusten yksityiskohtia sekä kustannuksia yrityksille ja Verohallinnolle.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

TEA NIIRANEN, ERITYISASIANTUNTIJA
PAULIINA PITKÄNEN, ERITYISASIANTUNTIJA
ETUNIMI.SUKUNIMI@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET